

er da naturligt, at Menigheden gennem sit Organ faar Indflydelse paa dette Spørgsmaal og ikke Kommunen, der jo er en Samling af alle Beboerne uden Hensyn til Trosbekendelsen. Det er mindre naturligt, at en Samling af alle de Beboere, der er indordnede under Kommunens Styrelse, skal have Hovedindflydelsen paa denne Bygning, der ikke skal tjene alle Beboerne i Kommunen, men netop kun Folkekirkens Medlemmer. Det har ganske vist historisk været saaledes, idet Menigheden som saadan ikke havde noget Organ, gennem hvilket den kunde udtale sig, men det er jo nu skabt ved Lovene om Menighedsraad, senest Loven af 1912. Der behøves derfor ikke noget Erstatningsorgan i Kommunen, og mere end et Erstatningsorgan for den naturlige Ordning kan man ikke erkende, at Kommunen har været. Der sker derfor her ikke noget Indgreb i Kommunernes naturlige Selvstyre. Det, der her er sket, er kun en naturlig Konsekvens af Loven om Menighedsraad. Og der gives jo her ikke nogen Suverænitet for Menighedsraadet, lige saa lidt som der har været Suverænitet for Kirkers Bestyrelse, idet der jo er højere kirkelige Myndigheder, der kan begrænse. Men under alle Omstændigheder gives der dog Menighedsraadene en naturlig Andel i Bestyrelsen, som man heller ikke kan afvise ud fra den Betragtning, at Menighedsraadet kun skulde have de aandelige Interesser i Menigheden for Øje, at det kun skulde være kaldet til de religiøse Interessers Varetagelse. Det forholder sig nemlig ikke rigtigt. Gennemgaar man de Punkter, hvor der ved Loven af 1912 er givet Menighedsraadet en afgørende Ret, omfatter det ogsaa Ting af mere materiel Natur, f. Eks. Kirkers Opvarmning. Men i det hele er Grænsen mellem, hvad der er af rent aandelig Natur, og hvad der har en mere materiel Side, noget flydende. Man kan f. Eks. med Hensyn til Kirkebygningen ikke overse dette, at der foruden den materielle Side er en aandelig Side. Kirkebygningen maa være indrettet saaledes, som det hedder i anden Forbindelse i Lovgivningen, at den kan fyldestgøre Menighedens Krav til Værdigheden af Gudstjenesten, til Formen for den, til Hygge, Værdighed, Hellighed. Der er altsaa her en Side, som man ikke mener i Lovgivningens Aand at kunne fratage Menighedsraadet. Og endelig kan man ikke afvise denne Betragtning om, at Menighedsraadet bør have den overvejende Indflydelse, med — hvad jeg ikke ved noget nærmere personligt om

—, at Menighedsraadet ikke skulde repræsentere mere end en Minoritet af Folkekirkens Medlemmer, idet kun et mindre Antal af disse har været med til at foretage de Valg, som Menighedsraadsloven foreskriver. Det er maaske rigtigt, men saa længe Loven bestaar — og der vil neppe fra nogen kirkeligsindet Side blive Tanke om at afskaffe den —, saa længe maa Menighedsraadet gælde for Organet. Noget lignende har man jo ogsaa i det politiske Liv, der har været Tider, hvor Deltagelsen i de politiske Valg har været ringe og ringere, end de nu altid er. Det kommer med Tiden. Man kan ikke paastaa, at Menighedsraadsinstitutionen ingen Rod har i den folkekirkelige Befolkning, fordi Deltagelsen i Valgene for Tiden har været ringe. Der kan komme større Deltagelse, og den vil komme, hvis det er rigtigt, hvad de kirkeligsindede altid har fastholdt, ogsaa i det kirkelige Udvalg, som behandlede denne Sag tilligemed mange andre, at Menighedsraadsinstitutionen er den Ordning, det Organ for Menigheden, som er det naturlige, og som derfor ikke kan undværes. Dette har de folkekirkelige Medlemmer, som ønskede noget mere end Menighedsraad, som ogsaa ønskede en Sammenslutning som Repræsentationen for Centralkirken, fastholdt, at Menighedsraadene er en nødvendig Bestanddel af en Organisation af Folkekirken.

Disse principielle Standpunkter var det, som Udvalget i forrige Samling ganske kort fremhævede; det var principielle Grunde, blev der sagt i det daværende Udvalgs Betænkning, og det blev under Forhandlingen gentaget mere udførligt af den daværende Ordfører, som nu er bortkaldt ved Døden, nemlig afdøde Landstingsmand Birch, i de Ord, hvormed han den Gang anbefalede Udvalgets Indstilling. Det er disse principielle Grunde, som det nuværende Udvalgs Flertal i Betænkningen i al Korthed har sagt, at vi fremdeles slutter os til. Jeg siger: fremdeles, thi med Undtagelse af to personelle Forandringer er det de samme Medlemmer, som var Medlemmer af Udvalget i forrige Samling og i Aar. Men ensidigt har Landstingets Standpunkt ikke været. Man indrømmer ligeoverfor dem, som holder paa Kommunalbestyrelsens medvirkende Indflydelse, at dette Standpunkt ogsaa er naturligt, thi man kan jo sige, at Kommunalbestyrelsen ogsaa er Værge for de Medlemmer af Kommunen, som hører til Folkekirken, og derfor kan man indrømme Kommunalbestyrelsen som saadan en Medvirken ved disse vigtige Foranstaltninger, hvad der ogsaa særlig fremhæves i Køb-